

12. 8. 2002

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Finanční arbitř

Dne 9. května 2002 byl přijat zákon o finančním arbitrovi (z.č. [229/2002](#) Sb. z.), který nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2003. Zákon o finančním arbitrovi by měl přinést do našeho právního řádu účinnější a hlavně efektivnější ochranu spotřebitele v oblasti poskytování finančních služeb.

Dne 9. května 2002 byl přijat zákon o finančním arbitrovi (z.č. [229/2002](#) Sb. z.), který nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2003. Zákon o finančním arbitrovi by měl přinést do našeho právního řádu účinnější a hlavně efektivnější ochranu spotřebitele v oblasti poskytování finančních služeb. Činnost finančního arbitra by měla nahradit zdlouhavá soudní řízení a umožnit spotřebitelům domoci se efektivní ochrany bez nákladného soudního sporu.

Nová právní upravující činnost finančního arbitra vychází zejména z článku 10 směrnice 97/5/ES o přeshraničních platbách, který vyžaduje po státech, aby zajistili existenci vhodných a účinných nápravných postupů pro řešení stížností klientů v oblasti upravené směrnicí (Členské státy zajistí, aby existovaly vhodné a účinné postupy vyřizování stížností a zjednávání nápravy při řešení sporů mezi příkazcem a jeho institucí nebo mezi příjemcem a jeho institucí, případně za použití stávajících postupů. Členské státy se vyzývají, aby zajistily přijetí přeměřených a účinných opatření pro řešení sporů mezi držiteli a vydavateli.). Stejně doporučení obsahuje i doporučení 98/257/ES. Zákon o finančním arbitrovi předpokládá, že v budoucnu se rozroste výčet pravomocí finančního arbitra v souladu s tím, jak se budou vyvíjet doporučení ES.

Původní vládní návrh zákon o finančním arbitrovi navrhoval zřízení právnické osoby, která se nezapisuje do obchodního rejstříku s tím, že rozpočet arbitráže by byl hrazen z příspěvků. Vládní návrh zákona počítal s ročním příspěvkem institucí na následující kalendářní rok, jehož výši by stanovila při schvalování rozpočtu arbitráže na návrh arbitra Poslanecká sněmovna. Uvedená koncepce hospodaření v parlamentu neprošla a přijatá právní úprava nepočítá se vznikem právnické osoby ani s ročními příspěvky.

Zákon o finančním arbitrovi tedy stanoví, že arbitra a jeho zástupce volí Poslanecká sněmovna na funkční období 5 let z kandidátů navržených předsedovi Poslanecké sněmovny Českou národní bankou, institucemi, jejich profesními sdruženími a sdruženími na ochranu spotřebitelů. Shodné a společné návrhy jsou přípustné. Arbitrem nebo zástupcem arbitra může být zvolena pouze osoba, která je plně způsobilá k právním úkonům, má dobrou pověst a dostatečnou kvalifikaci a zkušenosti. Žádné další požadavky kromě neslučitelnosti funkcí zákon na finančního arbitra nebo jeho zástupce neklade a nestanovuje tak ani minimální věk, dosažené vzdělání a pouze nepřímo předpokládá existenci praxe. Zákon o finančním arbitrovi tak v podstatě ponechává na Poslanecké sněmovně výběr arbitra a jeho zástupce. Funkce arbitra a jeho zástupce je neslučitelná s funkcí prezidenta republiky, poslance nebo senátora Parlamentu, člena Nejvyššího kontrolního úřadu nebo bankovní rady České národní banky a soudce, jakož i s jakoukoliv další činností ve veřejné správě a s činností v řídicích, dozorcích a kontrolních orgánech podnikatelských subjektů.

Poslanecká sněmovna by tedy měla do konce roku 2002 zvolit finančního arbitra a jeho zástupce a určit jejich plat a další požitky. Arbitr by měl svou vykonávat nezávisle a nestranně a měl by se zdržet všeho, co by mohlo budít pochybnosti o jeho nepodjatosti. Ze zákona je arbitř odpovědný pouze Poslanecké sněmovně. Postavení finančního arbitra lze přirovnat k postavení veřejného ochránce práv.

Postavení zástupce finančního arbitra je takové, že zástupce zastupuje finančního arbitra v době nepřítomnosti finančního arbitra v plném rozsahu jeho pravomoci a odpovědnosti. Zákon o finančním arbitrovi předpokládá, že finanční arbitr může svého zástupce trvale pověřit výkonem části své rozhodovací pravomoci.

Poslanecká sněmovna může finančního arbitra odvolat, pokud finanční arbitr přestal být způsobilý vykonávat svou funkci nebo pokud při výkonu své funkce porušil povinnosti vyplývající pro něho ze zákona.

Zákon dále předpokládá, že arbitr bude vhodným způsobem uveřejňovat jednou ročně, nejpozději do 30. června následujícího kalendářního roku, výroční zprávu o své činnosti, včetně popisu vybraných projednávaných sporů bez uvedení identifikačních údajů navrhovatelů. Arbitr by dále měl informovat orgány vykonávající dohled nad institucemi o zjištěných nedostatcích v činnosti institucí.

Protože zákon o finančním arbitrovi přináší ochranu zejména „běžným“ občanům, je v zákoně zakotveno, že arbitr poskytuje navrhovatelům na jejich žádost pomoc při sepsání, podání nebo doplnění návrhu. O možnosti poskytování této pomoci a o postupu navrhovatelů v řízení podle tohoto zákona arbitr vhodným způsobem informuje veřejnost. Arbitr vhodným způsobem informuje veřejnost o svém postupu podle tohoto zákona. Finanční arbitr by se tak neměl stát utajenou institucí pro několik jedinců obeznámených s právní úpravou, ale měl by být přístupný široké veřejnosti.

I když výši platu a požitků finančního arbitra a jeho zástupce bude stanovovat Poslanecká sněmovna, bude finanční arbitr placen a jeho činnost hrazena Českou národní bankou, což znamená podstatný odklon od vládního návrhu, který vycházel z toho, že činnost finančního arbitra nebude zatěžovat státní rozpočet.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. – zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)
- [Promlčení zápůjčky bez určení splatnosti v judikatuře Nejvyššího soudu](#)
- [Rozvod s mezinárodním prvkem a související otázky péče o děti a výživného](#)
- [Příkaz a příkaz na místě v přestupkovém řízení vedeném orgány inspekce práce](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Problematické aspekty změn v úpravě odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku](#)
- [Autonomní mobilita optikou české legislativy. Kdy se na silnicích dočkáme vozidel bez řidiče?](#)
- [Rodičovská odpovědnost po novele občanského zákoníku: Jak nové principy rovnosti, spolupráce a ochrany dítěte mění praxi soudů a rodin](#)
- [Lhůta a povinnosti při vyrozumění oznamovatele o výsledku posouzení oznámení](#)